

Stichting Rekenkamercommissie BEL
Postbus 71
3755 ZH EEMNES

briefnummer 18846-2019:164730
bijlage(n) -
datum 10 december 2019
inf. bij B. Binkhorst
afdeling RMO
telefoonnr. 14 035
uw kenmerk -
onderwerp bestuurlijke wederhoor rapport Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen
Casus Laren: Hart van Laren

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Graag willen wij u bedanken voor het toezenden van het rapport "Informatiepositie van de raad in besluitvormingsprocessen Casus Laren: Hart van laren" dat wij op 31 oktober jl. ontvingen. U heeft ons uitgenodigd tot bestuurlijke wederhoor op het rapport. Wij maken graag van deze uitnodiging gebruik. Onze reactie op het rapport treft u hieronder aan.

Proces

Volgens de startnotitie zou het onderzoek zich richten op de periode vanaf 2012 t/m 2018. Nu blijkt dit verruimd te zijn naar de periode vanaf 2008. Ook in het rapport wisselen de data. De onduidelijkheid over de termijnen wekt bij ons de indruk dat er geen duidelijke focus en afbakening is geweest.

Algemeen oordeel

Op grond van uw rapportage stellen wij vast dat u de informatiepositie van de raad overwegend als voldoende beoordeelt. Daar zijn wij blij mee. Dit sluit aan bij de inspanningen van het college om de raad zo goed mogelijk te informeren en in staat te stellen zijn kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen.

U bent met name kritisch over het subsidieproces. De omslag naar de nieuwe subsidiesystematiek had een lastige start en is nog in gang. Na de afronding van uw onderzoek zijn daarin al weer vervolgstappen gezet. We gaan ervan uit dat de uitvoering vanaf de subsidiecyclus voor 2021 op orde zal zijn.

Reactie op de conclusies

Conclusie 1

Er zijn duidelijke besluiten genomen over de ontwikkeling en realisatie. U mist echter een heldere en realistische kaderstelling voor de beheerfase. De besluitvorming vertoont volgens u een gefragmenteerd karakter.

Gaarne bij
beantwoording datum,
nummer en onderwerp
vermelden.

Reactie college: De door de raad vastgestelde visiedocumenten geven nog altijd richting aan de inhoudelijke opdracht aan de beheerstichting. De notitie Wijzer vooruit! (2016) geeft daarnaast een aantal kaders en aanbevelingen voor de toekomst. Voor wat betreft de governance en bekostiging zijn belangrijke nieuwe kaders gesteld: de statuten zijn herzien en er is een nieuwe prestatieovereenkomst gesloten. Er is een meerjarensubsidie, waarbij de hoogte jaarlijks vastgesteld wordt op basis van het bedrijfsplan en de begroting. Niet alle actiepunten zijn afgerond. Wij verwachten dat aan een aantal actiepunten nog financiële consequenties verbonden zijn. Daardoor is het niet mogelijk nu een betrouwbare financiële meerjarenraming te maken. Na afronding van de actiepunten is het dat wel het geval. Voor volgend jaar staat het actualiseren van de prestatieovereenkomst op de planning. Daarin worden er voor de volgende periode van 4 jaar afspraken gemaakt. Voorts zullen wij in 2020-2021 de visiedocumenten actualiseren.

Uw punt over de gefragmenteerde besluitvorming is voor ons niet helder. Alle besluiten zijn genomen met in achtneming van de beoogde eindresultaten.

Conclusie 2

Volgens u voldoet Hart van Laren aan de beleidsinhoudelijke kaders, gebaseerd op de visiedocumenten, welke sinds de vaststelling niet geactualiseerd zijn.

U constateert dat er de afgelopen jaren afspraken zijn gemaakt die soms ook al weer gewijzigd zijn. Met o.a. Wijzer vooruit! is de raad geïnformeerd over afspraken en ontwikkelingen, maar u vindt dat van raadsleden de nodige inspanning vraagt om het gehele proces rondom Hart van Laren te overzien. Subsidieverlening en het maken van prestatieafspraken zijn volgens u belangrijke sturingsinstrumenten op financieel en inhoudelijk gebied. Maar de besluiten en afspraken op deze gebieden zijn volgens u onvoldoende helder.

Reactie college: Het klopt dat er wijzigingen zijn geweest in afspraken. Zo is er in 2014 een tijdelijke overeenkomst van beheer- en exploitatie gesloten die in 2016 is opgevolgd door een prestatieovereenkomst met een looptijd van vier jaar. In deze laatste overeenkomst zijn de uitgangspunten verwerkt die voortkwamen uit de notitie Wijzer vooruit!. In die notitie hebben we ook geconstateerd dat de praktijk niet altijd aansluit bij de uitvoering. Door afspraken verder uit te werken en vast te leggen, zorgen we ervoor dat deze duidelijk zijn voor iedereen die ermee moet werken.

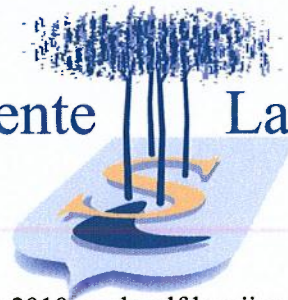
Conclusie 3

U oordeelt dat een subsidie in beginsel een goed instrument is om inzicht te krijgen in de kosten en daar ook grip op te houden. Maar u vindt dat het subsidieproces nu een ad hoc karakter heeft.

Reactie college: Het subsidieproces ligt vast in de subsidieverordening. Vanaf 2017 krijgt de beheerstichting een meerjarensubsidie. Het was in eerste instantie niet mogelijk om de aanvraag tijdig, dat wil zeggen binnen de in de subsidieverordening gestelde termijnen, in te dienen en te behandelen. Het is niet mogelijk gebleken dit in één cyclus recht te trekken. De subsidieverordening biedt het college de mogelijkheid om van de termijnen af te wijken. Dit is niet wenselijk, soms noodzakelijk.

Conclusie 4

U vindt de wijze waarop de subsidie aan Hart van Laren in de begroting is opgenomen niet goed navolgbaar. Ook vindt u niet goed te volgen wat de totale gemeentelijke bijdragen zijn geweest in de periode van 2008 tot nu.

Reactie college: De middelen voor Hart van Laren zijn voor 2018 en 2019 op dezelfde wijze in de begroting opgenomen bij de uitvoeringsinformatie¹. Dat u dit niet goed kon terugvinden komt misschien doordat het onderdeel uitvoeringsinformatie in 2018 in de begroting verwerkt was en in 2019 in een afzonderlijke bijlage.

Conclusie 5

U stelt dat ten tijde van de besluitvorming over de subsidies voor 2017 en 2018 het subsidieproces nog niet afgerond was, omdat de onderliggende prestatieafspraken nog niet waren vastgelegd, dat de gemeente daarmee niet aan de kaders van de ASV voldeed en ten gevolge daarvan een risico loopt op het vlak van rechtmatigheid.

Reactie college: De verordening biedt de mogelijkheid om nadere afspraken (prestatieafspraken) te maken over de subsidie. Dit is geen verplichting. Uw gevolgtrekking dat er geen subsidie verleend kon worden omdat er nog geen onderliggende prestatieafspraken waren gemaakt, is derhalve onjuist. Naar aanleiding van de begroting en het bedrijfsplan 2019 heeft het college besloten van deze mogelijkheid gebruik te maken. De voornemens uit het bedrijfsplan zijn in de prestatieafspraken geconcretiseerd en aangevuld met enkele gemeentelijke wensen. Het college heeft besloten om een besluit over de volledige subsidie voor 2019 op te schorten tot de prestatieafspraken klaar waren. Inmiddels zijn de prestatieafspraken vastgesteld en is de subsidie voor 2019 verleend.

Reactie op de aanbevelingen

Ten eerste adviseert u een open debat over de kosten en de gemeentelijke bijdrage te voeren, geleid op de wederzijdse afhankelijkheid en het belang van lange termijn stabiliteit. Wij onderschrijven dat het goed is hierover in gesprek te gaan. Dit zou dan ook moeten gaan over het door u gesignaleerde spanningsveld tussen het invullen van een maatschappelijke functie door het Hart van Laren enerzijds en de opdracht tot een renderende exploitatie anderzijds.

U beveelt het college ook aan om de kennis uit voorgaande onderzoeken te benutten. Dat is door ons college al ter hand genomen door in 2018 opdracht te geven voor het uitvoeren van de vervolgstappen.

Ten derde geeft u aan dat het subsidieproces zo snel mogelijk op orde moet zijn. Al onze inspanningen zijn hierop gericht. We verwachten we dat dit vanaf de cyclus van 2021 volledig op orde zal zijn.

Tot slot beveelt u aan om met de beheerstichting in gesprek te gaan over de mogelijkheden en beperkingen rondom de exploitatie van de horeca in het Brinkhuis.

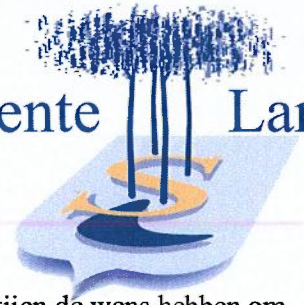
De exploitatie van het Brinkhuis is een van de terugkerende onderwerpen tijdens ons reguliere overleg met de beheerstichting. De gesprekken hebben er inmiddels toe geleid dat in de prestatieafspraken 2019-2020 tussen gemeente en beheerstichting is vastgelegd dat de beheerstichting een plan uitwerkt om verder invulling te geven aan de horeca-exploitatie.

Feitelijke onjuistheden

In de rapportage troffen we een aantal feitelijke onjuistheden aan. Daarop gaan we hieronder kort in.

- Pag. 11, noot 17. U constateert dat er aan een afspraak met de GSF gerefereerd wordt maar dat deze nooit concreet is gemaakt. In april 2010 is er een intentieovereenkomst gesloten

¹ onder kostensoort 93610003, Alg. voorz. Hart van Laren

tussen de gemeente en de GSF. Hierin staat onder meer dat 'partijen de wens hebben om een samenwerking aan te gaan over de inzet van leerlingen van College de Brink bij het beheer van het Cultuurhuis en het Centrum voor Muziek en Muziekonderwijs'. Hierin is ook sprake van het ontwikkelen van leerwerkplaatsen. Een definitieve afspraak hierover is niet tot stand gekomen.

- Pag. 14, huurverlaging. U schrijft dat op grond van de besluitvorming over Wijzer vooruit! in 2018 de eerste huurverlaging gerealiseerd kon worden. Dat moet 2017 zijn.
- Pag. 15. U stelt: *...koos het college ervoor om het exploitatietekort van de beheerstichting direct ten laste van de gemeentelijke begroting te brengen. Dit was niet conform de ASV, er was op dat moment geen subsidiebeschikking.* De ASV schrijft niet voor of en wanneer bedragen in de begroting opgenomen moeten worden. Het opnemen van een bedrag ten behoeve van Hart van Laren sluit aan bij de besluiten over Wijzer vooruit! en de kadernota 2017.
- Pag. 15. U schrijft dat met ingang van 2018 middelen in de programmabegroting opgenomen zijn. Dat moet zijn met ingang van 2017.
- Pag. 15, noot 34. U benoemt dat de kleine meerjarige subsidie voor nieuwe activiteiten niet toereikend was om de exploitatietekorten mee te dekken. Deze was daar ook niet voor bedoeld.
- Pag. 16, huurverlaging. In tegenstelling tot wat u schrijft is de eerste huurverlaging niet in 2016 maar in 2017 gerealiseerd. Dit was op basis van een besluit uit 2016.
- Pag. 18, subsidieplafond. U stelt dat het aan de raad is een subsidieplafond vast te stellen. Vanaf 2015 wordt in Laren niet met een subsidieplafond gewerkt, dit is ook niet verplicht, maar een mogelijkheid. Een subsidieplafond wordt vooral gebruikt als motivatie voor het afwijzen van subsidie. Op basis van de aangevraagde en te verwachten subsidieverzoeken gaat er jaarlijks een overzicht naar het college. Over subsidies met een hoog risicoprofiel worden altijd afzonderlijke besluiten door het college genomen.
- Pag. 21. De commissie van advies is in 2015, vanwege de resultaten in 2014, en dus niet in 2013 ingesteld.
- Pag. 21,22. U stelt dat er met de toekenning van de subsidies voor 2017 en 2018 niet aan de beleidskaders zoals beschreven in de ASV voldaan wordt. In de ASV is echter ook de bepaling opgenomen dat het college af kan wijken van de termijnen. Daarom twijfelen we ook niet over de rechtmatigheid van deze besluiten.
- Pag. 23, hier geeft u aan dat de huurverlagingen in 2016 en 2017 doorgevoerd zijn. Dit moet zijn 2017 en 2018.
- Pag. 24, u schrijft dat het college in 2018 besloot de bijdrage voor Hart van Laren direct ten laste van de begroting te brengen. In 2016 is dit al opgenomen in de begroting van 2017. Door het vaststellen van die begroting heeft ook de raad daarmee ingestemd.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met mevrouw B. Binkhorst van het team Ruimtelijke ontwikkeling en Openbare ruimte van de BEL Combinatie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

G. Kolhorn,
Secretaris

N. Mol,
Burgemeester